

Jaarverslag 2022

Feiten en Cijfers

2022 in het kort

BEKIJK HET OVERZICHT

Klassieke Bibliotheek

Onze dienstverlening hervat

LEES MEER

Maatschappelijke Bibliotheek

Inspelen op actuele
ontwikkelingen

ALLES OP EEN RIJ

Schoolbibliotheek

Het succes van
BoekStart en
de Bibliotheek
op school

MEER WETEN? KLIK HIER

Publiekscampagnes

Lezen en leren bevorderen
met samenwerkingspartners

MEER INFORMATIE

Organisatie

LEES VERDER

Jaarrekening

Het verslag van onze accountant

BEKIJKEN

Voorwoord

We zijn het alweer bijna vergeten, maar begin 2022 zit Nederland nog deels op slot vanwege corona. Gelukkig vervallen alle restricties eind februari. Vanaf dat moment zijn we als de Bibliotheek aan den IJssel weer volop actief en weten ook bezoekers ons steeds beter te vinden. Hoogtepunt zijn de uitverkochte zalen tijdens de lezingen van Daphne Deckers in het Van Cappellenhuis en Yvonne Keuls in De Tuyter.

2022 is het jaar van de Russische inval in Oekraïne. Ook onze gemeenten vangen Oekraïners op die hun moederland zijn ontvlucht. Als bibliotheek spelen we daar direct op in met een op deze groep toegesneden aanbod, waar dankbaar gebruik van wordt gemaakt.

Daarnaast zetten we belangrijke stappen op weg naar vernieuwing en verbreding. We hebben nieuwe partners gevonden met wie we in ieder geval de komende drie jaar aan de weg blijven timmeren: de Rabobank voor ons Digimaatjes-project en de ANBO voor het verder uitbouwen van de ouderencommunities met jaarlijkse kennisbijeenkomsten.

Onze twee grote projecten voor mensen die moeite hebben met taal, het Digi-Taalhuis en de VoorleesExpress, hebben zich ingespannen om meer naamsbekendheid te krijgen en de doelgroep beter te bereiken.

In Krimpen aan den IJssel zijn de voorbereidingen getroffen om in 2023 een Digi-Taalhuis op te zetten met het Taalnetwerk. Door de onderwijskansengelden in Capelle aan den IJssel hebben we nu in bijna alle scholen een Bibliotheek op school, zijn we gestart met leesbevordering in de kinderdagverblijven en werken we heel prettig samen met het CJG waar op drie locaties onze BoekStartcoach actief is.

Gesteund door onder andere de gemeenten blijven we onvermoeibaar werken aan het vergroten van de leesvaardigheid bij kinderen van 0 tot 12 jaar, het bestrijden van laagtaalvaardigheid en het (digitaal) kunnen meedoen in de maatschappij.

Ik ben trots op wat alle medewerkers, vrijwilligers en partners in 2022 allemaal hebben bereikt. De Bibliotheek aan den IJssel heeft impact; daarvan getuigt dit jaarverslag. Veel leesplezier!

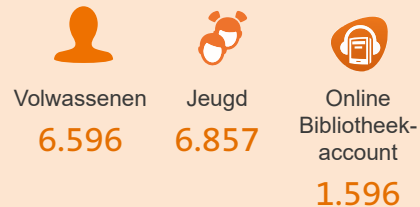
Dionne Dinkhuijsen, directeur-bestuurder

“Trots op wat we samen hebben bereikt”

Feiten en Cijfers - hoogtepunten 2022

13.453 Leden

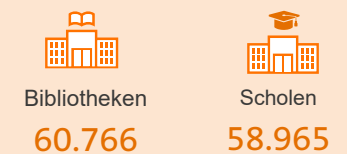
44.912 Bezoekers

301.890 Uitleningen

119.731 Collectie

- 2** Centrale vestigingen
(1 in Capelle aan den IJssel en 1 in Krimpen aan den IJssel)
- 1** Kinderbibliotheek/Haal- en Brengpunt
(in Capelle 's-Gravenland)
- 1** Haal- en Brengpunt
(in Capelle Schollebaar)
- 1** Bibliotheek *op maat* (in woon- en zorgcentrum De Vijverhof in Capelle)

41 Betaalde medewerkers

165 Vrijwilligers

34 Samenwerkingspartners

36 Locaties Bibliotheek *op school*

3.332 Activiteiten

49.420 Deelnemers/bezoekers (aan activiteiten)

LEESKRINGEN

Leeskringen	Deelnemers
47	383

BOEKSTARTCOACH

Activiteiten	Deelnemers
132	1.047

Leerlingen	Deelnemers activiteiten
7.240	29.066

Activiteiten	Deelnemers
602	3.186

DIGITAAL MEEDOEN

Activiteiten	Deelnemers
435	1.021

DIGIMAATJES

Bijeenkomsten	Deelnemers
380	19

VoorleesExpress gezinnen
64

GOUDENUURTJES

Activiteiten	Deelnemers
56	476

Activiteiten	Deelnemers
195	690

Klassieke Bibliotheek

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

Klassieke Bibliotheek

“Door te lezen, verplaats je je in een ander en prikkel je je fantasie.”

Ze is een vertrouwd gezicht in de bibliotheek van Krimpen aan den IJssel:

Anne-Margreet Kroesen-Sieverink. Elke week komt ze boeken halen, voor zichzelf en haar vier kinderen. “Ik heb een All-in abonnement van 79 euro per jaar. Dat vind ik relatief weinig, zeker als je ziet hoeveel boeken ik leen!”

“Ik kom één à twee keer per week langs, vaak om boeken op te halen die ik thuis online heb gereserveerd. Dat is heel handig, want dan hoef ik in de bibliotheek niet te gaan zoeken of ze er wel zijn. Ik lees graag historische streekromans, bijvoorbeeld van Gerda van Wageningen. En het liefst trilogieën, want dan kan ik lekker doorlezen.” Dankzij haar uitgebreide abonnement hoeft ze niks te betalen voor die reserveringen. Ook mag ze de boeken een week langer lenen. “Ik ben zo blij met mijn abonnement. Als je twee of drie boeken koopt, ben je dat bedrag al kwijt, terwijl ik een jaar lang onbeperkt boeken kan lenen.”

Hele gezin leest

Ook de man en kinderen van Anne-Margreet houden van lezen. Zelf probeert ze elke avond na het eten een half uurtje te lezen; de kinderen lezen voor het slapen gaan. “Onze oudsten, Simon en Ruben, een jongenstweeling van 10, en onze dochter Gustien van bijna 7 hebben hun vaste leesmomenten ’s avonds in bed. Het is de bedoeling dat ze dan een boek lezen, geen stripverhaal. Strips lezen ze ook graag hoor, maar dat doen ze meestal overdag.”

De jongste, Jochem van bijna 2, wordt voorgelezen of pakt er zelf een boekje bij. “Het is fijn dat ze zichzelf kunnen vermaken. Hoe meer je leest, hoe sneller het gaat en hoe leuker je het vindt. Door te lezen, verplaats je je bovendien in een ander en prikkel je je fantasie.”

Service in coronatijd

Haar kinderen hebben een gratis jeugdlidmaatschap en vooral de jongsten zijn regelmatig in de bibliotheek te vinden. “Ze vinden het heel leuk om er gewoon rond te lopen. Boekjes zoeken, lekker lezen in de bieb.” De oudsten geven de gewenste titels door aan hun moeder, zodat zij de boeken online kan reserveren en kan ophalen als ze op school zitten. Lachend: “Ik werk niet buitenshuis, dus ik heb tijd om dit te doen, het is een beetje mijn werk.” De voordelen van online reserveren hebben ze in de coronatijd ontdekt, toen je je gereserveerde boeken kon afhalen bij de deur. “Heel fijn die service!” Anne-Margreet vindt het jammer dat het vaak zo rustig is in de vestiging in Krimpen. Haar tip voor mensen die de bibliotheek tot dusver links laten liggen: “Ga er gewoon een keer heen!”

Klassieke Bibliotheek

Na twee coronajaren komt er op 25 februari 2022 eindelijk een einde aan de coronamaatregelen en kunnen we onze dienstverlening hervatten. Om dat te vieren, krijgen de eerste 300 bezoekers een attentie van ons. Daarna weten gelukkig steeds meer bezoekers ons te vinden voor vertrouwde en nieuwe activiteiten.

Collectie

In het eerste kwartaal van 2022 breiden we onze collectie uit met boeken voor de Oekraïners die in onze gemeenten verblijven. Behalve (kinder)-boeken in het Oekraïens, schaffen we ook informatieve boeken aan over de cultuur, de maatschappij en het leven in Oekraïne. De aanschaf wordt betaald uit de opbrengst van twee boekverkoppen met afgeschreven boeken en tijdschriften. Ook schenkt NBD Biblion een aantal boeken. Daarnaast voegen we nieuwe reisgidsen toe aan onze collectie en boeken op het gebied van digitaal meedoen, variërend van omgaan met de iPad tot solliciteren via LinkedIn.

Favoriete boeken Capelle aan den IJssel

Top 3 Volwassen fictie

Top 3 Jeugd fictie

Favoriete boeken Krimpen aan den IJssel

Top 3 Volwassen fictie

Top 3 Jeugd fictie

Klassieke Bibliotheek

Boekenspreekuur

Vanaf de zomer zijn we in Capelle aan den IJssel gestart met het project 'Verbinding collectie en programmering', waarbij onze collectiespecialist en programmeur samen activiteiten ontwikkelen. Het maandelijkse Boekenspreekuur is zo'n activiteit. We gaan met bezoekers in gesprek over de collectie en verrassen hen met boekentips. Zo ontstaat er verbinding met de bezoekers en nieuwe ideeën voor de collectie. Het boekenspreekuur wordt regelmatig gekoppeld aan een campagne of thema, waaronder een speciaal kinderboekenspreekuur tijdens de Kinderboekencampagne of Nederland Leest.

Open Leeskring

De Open Leeskring is een leeskring in bibliotheek Capelle waar geïnteresseerden maandelijks aan kunnen schuiven om het themaboek van de maand te bespreken onder leiding van de collectiespecialist. Per seizoen bespreekt de leeskring zes boeken. Geïnteresseerden kunnen zich per editie inschrijven, waardoor de samenstelling van de groep wisselt. De boeken die besproken worden sluiten waar mogelijk aan bij de themakalender van de bibliotheek. Zo is voor de bijeenkomst in november 2022 gekozen voor *Mevrouw mijn moeder* van Yvonne Keuls, het themaboek van Nederland Leest.

LEDEN EN UITLENINGEN

Leden **13.453**

Jeugd
6.857

Volwassenen
6.596

Uitleningen

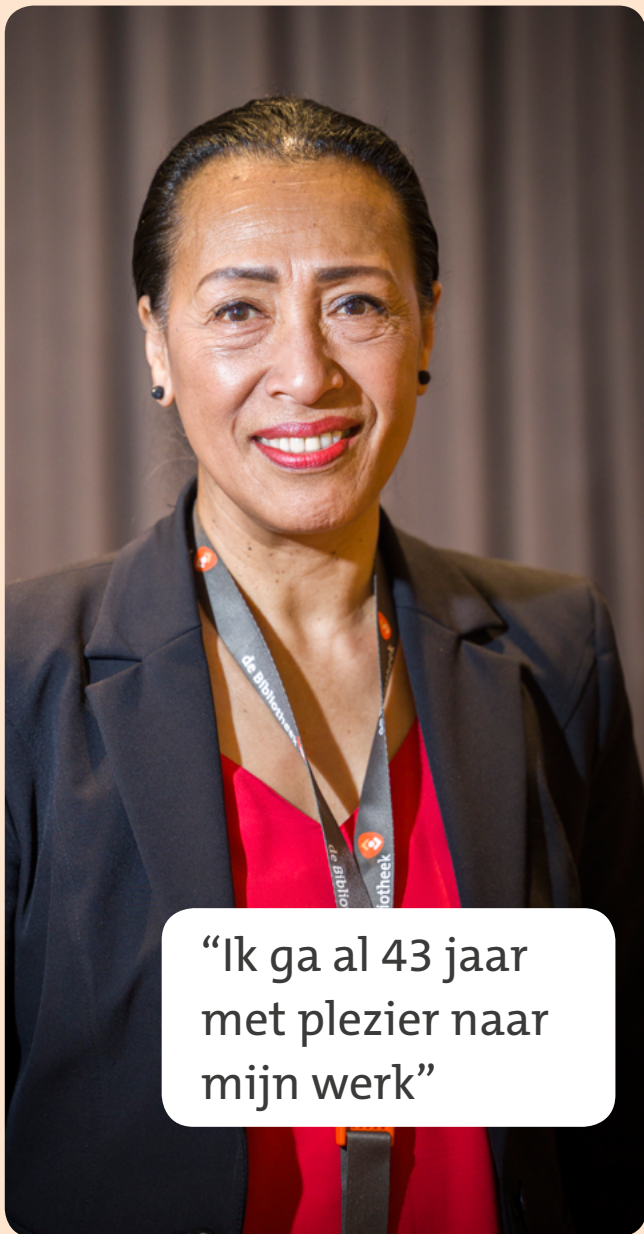
301.890

Bibliotheek *aan huis* **182**

Capelle
125

Krimpen
57

Klassieke Bibliotheek

“Ik ga al 43 jaar met plezier naar mijn werk”

Sjane de Fretes is al tientallen jaren een vertrouwd gezicht in de Bibliotheek aan den IJssel. Ze is niet alleen de oudste medewerker van de bibliotheek, maar ook de langstzittende. Na 43 dienstjaren gaat ze nog elke dag met plezier naar haar werk.

“Mijn pensioen komt eraan, maar ik ben nog niet aan het aftellen hoor! Ik ben hier op mijn 21e begonnen en nooit meer weggegaan. Ik ben er alleen twee jaar tussenuit geweest om te zorgen voor mijn oudste kind. Alle veranderingen heb ik meegemaakt: verhuizingen, verschillende directeuren, en natuurlijk de veranderde functie van de bibliotheek. Vroeger kwam je de bieb binnen en zat daar een strenge mevrouw met een bril en een knotje van wie je heel stil moest zijn, nu gebeurt er van alles. Mensen komen niet alleen voor de boeken, maar ook bijvoorbeeld voor het IDO of om de taal te leren.”

Praatje maken

Sjane werkt tegenwoordig achter de schermen, op het secretariaat. Maar ze loopt nog regelmatig even de bibliotheek in om een praatje te maken met wat vaste klanten. “Er is bijvoorbeeld een meneer van een jaar of 95. Zijn vrouw is een paar jaar geleden overleden. Inmiddels heeft hij een vriendin, van ongeveer dezelfde leeftijd. Dat is zo leuk! Ze zijn allebei een beetje krakkemikkig, en pakken altijd heel lief elkaars hand vast. Als ik ze zie vraag ik altijd hoe het met de liefde gaat. ‘Goed hoor Sjane!’, zeggen ze dan.

Ook met de mensen van Brownies&downieS heb ik een klik. Ze missen me als ik er even niet ben. En ik hen ook.”

Onbekend terrein

Je zou misschien anders verwachten, maar Sjane is van huis uit geen lezer. Ze kwam pas in haar eindexamenjaar voor het eerst in aanraking met de bibliotheek. “Ik moest boeken lezen voor Nederlands. Dat had ik nog nooit gedaan. Toen vertelde iemand dat je bij de bieb uittrekselboeken kon halen. Sindsdien ken ik de bibliotheek.” Ze vertelt dat haar generatie geen leescultuur had, maar dat ze het belang van lezen wel probeert over te dragen op de generaties na haar. “Elke baby die in de familie geboren wordt krijgt meteen een BoekStartkoffertje van mij. En een bibliotheekpasje.”

Laatste werkdag

Nog steeds leest Sjane geen romans, alleen informatieve boeken. “Mijn moeder is aan het dementeren, dus dan ga ik daar alles over lezen. Ook als er iets gebeurt in de wereld, pak ik gelijk een boek erbij.” Na 25 oktober, haar laatste werkdag, heeft ze daar alle tijd voor. “Iedereen zegt tegen me dat het heerlijk is om niet meer elke ochtend vroeg op te hoeven staan. Ik laat het maar over me heen komen straks. Ik ga wel wat doen na mijn pensioen hoor! Vrijwilligerswerk in de ouderenzorg bijvoorbeeld. Tot die tijd vermaak ik me hier prima. Ik kan me in al die 43 jaar niet heugen dat ik bij het wakker worden dacht: bah, ik moet werken.”

Klassieke Bibliotheek

“Mijn standaard-aanrader is de Murakami-trilogie”

Ze is gek op fantasy, studeert literatuurwetenschappen en droomde als middelbare scholier al van een baan in de bibliotheek. Dat is gelukt! Na een stage bleef ze hangen en nu is de 20-jarige Donna Poot de jongste medewerker van de Bibliotheek aan den IJssel.

“Eerst werkte ik alleen als invaller, maar tegenwoordig ben ik elke zaterdag in de bibliotheek te vinden. Heerlijk! Ik kan het vooral goed vinden met ouderen. Mensen van mijn leeftijd vinden het vaak moeilijk een pil van 600 pagina's op te pakken, maar de al wat langer komende bezoekers draaien daar hun hand niet voor om. Mijn standaardaanrader voor mensen van boven de 40 is de Murakami-trilogie; bij elkaar toch zo'n 1400 pagina's. Iemand van mijn leeftijd schiet vaak in paniek over het feit dat hij zoveel moet lezen, maar ouderen niet. Ook kan ik goed advies geven aan 6 tot 12-jarigen, omdat ik er op die leeftijd heel veel boeken doorheen heb gejaast.”

Dyslectisch

Donna is een enorme liefhebber van lezen, maar dat was geen vanzelfsprekendheid. “Ik heb dyslexie, dus lezen gaat niet helemaal vanzelf. Maar op mijn 6e verjaardag kreeg ik van mijn oma het boek *Mijn juf doet raar* - dat hebben we ook in de bieb, af en toe kom ik het tegen.

Op een regenachtige dag, waarop ik me te pletter verveelde, heb ik toen toch maar dat boek gepakt. Sindsdien ben ik niet meer gestopt met lezen. Ik hou van boeken. In de zomer zit ik liever met een stapel boeken op de loungebank dan dat ik de hort op ga. Fantasy is echt mijn favoriete genre, maar sinds ik studeer lees ik ook wel literatuur. Dat gaat me steeds beter af.”

Lezen moet je leren

Literatuur lezen, laat staan begrijpen, gaat volgens Donna namelijk niet vanzelf. “Literatuur is vaak heel traag. Wordt er bijvoorbeeld drie pagina's lang een straat beschreven en daarna gaat in een zin een karakter dood. Nu kan ik dat wel waarderen, maar als je begint met lezen is dat veel te moeilijk. Je begrijpt Shakespeare en Harry Mulisch dan nog niet. Toch stonden veel van mijn docenten Nederlands erop dat je literatuur las. Je wilt niet weten hoe vaak ik wel niet gehoord heb dat ik geen echte lezer was, omdat ik fantasy las. Echt erg. Maar waarom zou je niet mogen beginnen met Harry Potter? Dat is toegankelijk, en als je dat leuk vindt denk je misschien sneller dat een ander boek ook leuk is. Je moet echt leren lezen. Hoe meer je leest, hoe meer je wil lezen. Dat weten heel veel mensen niet.”

Klassieke Bibliotheek

Bibliotheek als 'warme kamer'

Een bijzondere activiteit vanaf het eind van het jaar is de bibliotheek als 'warme kamer', waar iedereen gedurende de dag welkom is om te lezen of studeren, te ontmoeten of werken. Het initiatief 'warme kamers' is door het Leger des Heils in het leven geroepen om Nederlanders met een smalle beurs, die uit voorzorg voor een koud huis kiezen om hoge energiekosten te voorkomen, een warme plek te bieden. Verspreid door Nederland openen vele buurthuis kamers hun deuren. De Bibliotheek aan den IJssel is een van die plekken waar je je welkom voelt en waar bovendien -gratis- van alles te beleven is. Zo organiseerden we een Klimaat-Gesprek met Klimaatcoaches van de gemeente Capelle aan den IJssel, en verschillende kerst-activiteiten.

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

Bij het Informatiepunt Digitale Overheid kan iedereen terecht met vragen over de digitale overheid. Tijdens onze service uren is er altijd een bibliotheekmedewerker aanwezig die de klant direct kan helpen of doorverwijzen, bijvoorbeeld naar onze digitaal meedoen inloopsprekuren. Onze medewerkers hebben van beide gemeenten een goede sociale kaart en kunnen ook via de website www.hetinformatiepunt.nl hun weg vinden.

In 2022 maken 943 mensen gebruik van het IDO. De meeste vragen gaan over DigiD, corona of over het verlengen van een rijbewijs.

Om de naamsbekendheid van het IDO te vergroten zijn eind 2022 advertenties geplaatst op 4 digitale billboards bij de snelweg aan de rand van Capelle. Ook op metrostations en in bussen wordt er reclame gemaakt voor het Informatiepunt Digitale Overheid.

Maatschappelijke Bibliotheek

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

Voor de groep taalleerders (NT2) organiseren we twee keer een Kunst & Klets workshop

Maatschappelijke Bibliotheek

“Door het Taalcafé gaat Nederlands leren me makkelijker af”

Eind februari 2022 brak de oorlog in Oekraïne uit. Op zoek naar vrede en veiligheid kwamen honderden Oekraïners in Capelle en Krimpen aan den IJssel terecht. Om hen te helpen hun plek in de Nederlandse samenleving te vinden, begonnen wij meteen met speciale Taalcafés en ontmoetingsuren. Yulia Ryzhova maakte daar dankbaar gebruik van.

“In het begin ging ik elke week naar de bibliotheek om andere Oekraïners en Nederlanders te ontmoeten. Inmiddels ben ik aan het werk, dus heb ik geen tijd meer om elke week te gaan. Nederlands leer ik nu een dag per week op school. En ik heb het boek *Nederlands voor Oekraïners* gekocht, van Ria van der Knaap. Dat zag ik in de bibliotheek en wilde ik graag hebben. Maar de bijeenkomsten in de bibliotheek waren een belangrijke start voor mij. Samen koffie- of theedrinken en met elkaar praten, dat heeft me erg geholpen. Daardoor weet ik nu vaak intuïtief wat een woord betekent.”

In huis bij neef

De 37-jarige Yulia kwam samen met haar zus en hun beider kinderen naar Nederland. Met zijn zessen wonen ze sindsdien bij hun neef en zijn gezin. “Vlak na het begin van de oorlog belde mijn neef om ons uit te nodigen naar Nederland te komen. Mijn kinderen en ik waren toen al vertrokken uit Kyiv omdat het daar te gevaarlijk was. We woonden bij mijn ouders, opa en oma op het platteland. Zij zijn daar gebleven. Soms komt de oorlog heel dichtbij. Raketinslagen op enkele kilometers afstand bijvoorbeeld. Dat is heel beangstigend.”

Voelt zich thuis

Voor Yulia is het niet de eerste keer dat ze in

Nederland is. Alleen ging het de vorige keer om een vakantie, niet om een vlucht uit oorlogsgebied. “Toen ik 12 was heb ik samen met mijn oma een bezoek gebracht aan haar zus, die getrouwd is met een Nederlander. De zus van mijn oma en haar man hebben elkaar in de Tweede Wereldoorlog ontmoet toen ze allebei in Duitsland werkten.” Haar familie heeft dus veel banden met Nederland. Yulia zelf voelt zich hier ook thuis. Ze werkt als schoonmaakster in een hotel, haar zoon van 12 gaat naar school en haar dochter van 4 start binnenkort met school. “Nederlanders zijn goed voor ons.”

Collega's begrijpen

Yulia is dankbaar dat ze hier is, maar voelt zich ook vaak verdrietig om haar familie die is achtergebleven. “Afgelopen zomer is een neef van me omgekomen. Dat was echt verschrikkelijk.” Ook de onzekerheid over hoelang de oorlog nog gaat duren, speelt haar parten. “Ik droomde wel eens van wonen in Nederland, maar dat het zo zou gaan had ik nooit verwacht.” Zolang de oorlog duurt, wil ze hier blijven. Daarom is ze blij dat ze werk heeft en de Nederlandse taal leert. “Door het Taalcafé gaat me dat nu makkelijker af. Dat is fijn, want ik wil mijn collega's begrijpen en met hen kunnen praten.”

Maatschappelijke Bibliotheek

In maart 2022 kunnen we onze activiteiten in het kader van een leven lang leren weer volledig oppakken. We spelen in op de actualiteit en bieden de groep Oekraïense vluchtelingen een aangepast (taal)aanbod. Ook ontstaan nieuwe initiatieven voor ouderen door onze samenwerking met de ANBO. Trots zijn we op de Oefenen.nl Award die we krijgen voor onze inzet voor laag(digi)taalvaardigden en het succes van de door ons bedachte Taalwandelingen met bingokaarten.

Basisvaardigheden

Goed kunnen lezen en schrijven en digitaal vaardig zijn, zijn onmisbaar voor iedereen die zich staande wil houden in de huidige maatschappij. De Bibliotheek aan den IJssel helpt mensen deze basisvaardigheden te (blijven) ontwikkelen. Dat doen we onder andere met het Taalcafé, de Leesclubs voor anderstaligen en de inloopsprekuren Digitaal meedoen. In Capelle aan den IJssel werken we samen met de gemeente, Stichting Welzijn Capelle, Stichting Taalcoaching en (recent) GR IJsselgemeenten aan het signaleren en aanpakken van laaggeletterdheid. Dit Digi-Taalhuis is het coördinatiepunt geworden op het gebied van basisvaardigheden.

Taalcafé

Het belangrijkste doel van het Taalcafé is om deelnemers in een veilige setting de Nederlandse taal te laten spreken. In januari vindt het Taalcafé nog elke maandagmiddag online plaats. Het fysieke Taalcafé gaat in februari weer van start. Bezoekers zijn nog voorzichtig; de eerste maand komen er in Capelle gemiddeld 5 bezoekers per keer. Als in maart de 1,5 meter regel vervalt, groeit het aantal deelnemers tot gemiddeld 12 bezoekers per keer. In april starten we een tweede Taalcafé op donderdagmiddag, waar veel Oekraïners bij

aanhaken. In totaal komen er in Capelle 798 mensen naar het Taalcafé; in Krimpen 668.

Online Taalcafé in de avond

Ook al kunnen we elkaar weer fysiek ontmoeten, het online Taalcafé op de maandagavond blijft heel 2022 bestaan. Elke bijeenkomst begint met een korte bespreking van een actueel onderwerp of het uitwisselen van ervaringen van de deelnemers. Daarna wordt verder gepraat over een centraal thema waar diverse interactieve spreekopdrachten bij bedacht worden voor in de break-out rooms.

Maatschappelijke Bibliotheek

Taalwandelingen met bingokaarten

In september, tijdens de Week van Lezen en Schrijven, lanceren we de Taalwandelingen met bingokaarten. Een nieuwe manier om mensen op een toegankelijke en interactieve manier Nederlands te laten leren. Er zijn verschillende bingokaarten, zoals 'In de supermarkt', 'In de wijk' en 'Verkeer en vervoer'. Op elke bingokaart staan 9 verschillende voorwerpen die je met elkaar kunt gaan zoeken en waar je daarna over door kunt praten.

Onze Taalwandelingen met bingokaarten waren zowel in Capelle als Krimpen een groot succes. Zo deden aan de 'Verkeer en vervoer'-wandeling in Krimpen 56 vluchtelingen mee die op de ms Alemannia wonen. Ook andere bibliotheken zijn geïnteresseerd in onze methode, dus we hopen dat deze Taalwandelingen in 2023 op veel meer plekken zullen plaatsvinden.

Leesclub voor anderstaligen

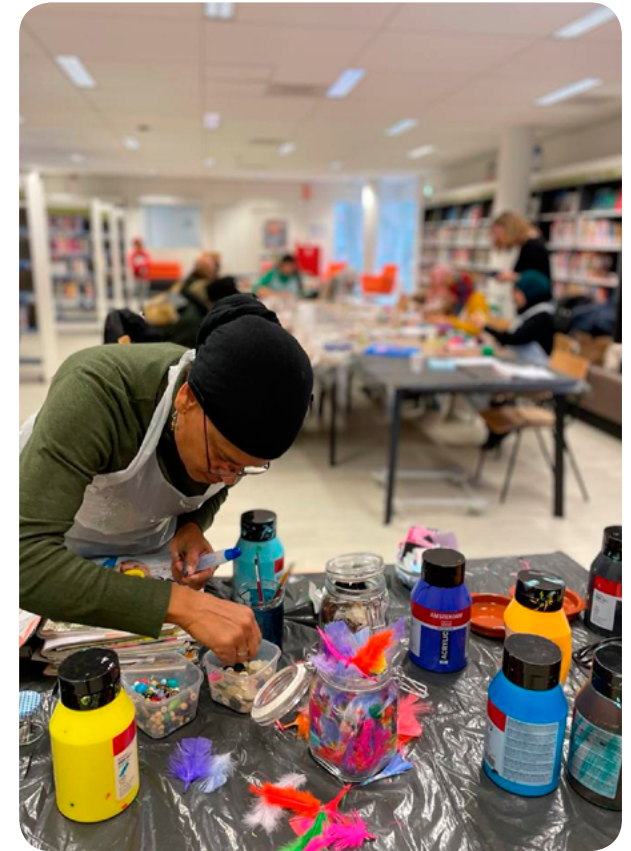
Ook deze activiteit kan vanaf februari weer in de bibliotheek plaatsvinden. Onder leiding van twee vaste vrijwilligers wordt er in Capelle elke dinsdagochtend gelezen uit boekjes van uitgeverij Eenvoudig Communiceren en *De Krant en Klaar* met actuele onderwerpen. Daarbij wordt zowel aandacht besteed aan technisch als aan begrijpend lezen, en aan leesplezier. In mei heeft de leesclub deelgenomen aan een kunstroute in Capelle en in juni heeft de groep Rotterdam bezocht.

Mede door de komst van Oekraïense vluchtelingen groeide het aantal deelnemers hard. Daarom werd de groep opgesplitst en een derde groep opgericht. Momenteel zijn er 602 deelnemers in drie leesclubs actief, op A1, A2/B1 en B1/B2 niveau. In Krimpen namen in totaal 364 mensen deel aan de Leesclub voor anderstaligen die we in samenwerking met Crimpen Inn organiseren.

Kunst & Kleets workshops in Krimpen aan den IJssel

Voor de groep taalleerders (NT2) organiseren we twee keer een Kunst & Kleets workshop. De eerste keer, in september, staat Nederland centraal. Deelnemers leren Nederlandse woorden en praten over typisch Nederlandse gewoontes. Ook maken ze een kunstwerk met een molen, een tulp of een fiets.

Tijdens de tweede workshop in december gaan de deelnemers aan de slag met een artikel uit de speciale Libelle-editie van Stichting Lezen en Schrijven waarin het thema 'geluk' centraal staat.

Maatschappelijke Bibliotheek

De Bibliotheek aan den IJssel wint Oefenen.nl Award

Bij de start van het cursusseizoen reikt Rashid Azimullah, directeur van Stichting Expertise-centrum Oefenen.nl, de Oefenen.nl Award 2022 uit aan vier bibliotheken. De Award is bedoeld voor bibliotheken die deelnemers motiveren en activeren om met de programma's van Oefenen.nl hun basisvaardigheden te verbeteren. De Bibliotheek aan den IJssel wint de prijs in de categorie middelgrote bibliotheek.

Samenwerking met Budgetmaatjes

Mensen die niet goed kunnen lezen, schrijven en/of rekenen, leven twee keer zo vaak onder de armoedegrens. Daarom zijn we in 2022 gaan samenwerken met Budgetmaatjes, een project van Stichting Samen010 dat mensen (weer) financieel zelfredzaam maakt. Acht vrijwilligers zijn getraind om te helpen bij het op orde brengen van iemands financiën en administratie, en één medewerker van Samen010 is opgeleid tot Trainer signaleren en herkennen laaggeletterdheid.

Samenwerking met ANBO

In 2022 krijgt de samenwerking met de ANBO (Algemene Nederlandse Bond voor Ouderen) gestalte in de vorm van drie goed bezochte informatieve bijeenkomsten over 'Goed ouder worden'. Mede dankzij deze bijeenkomsten komt de ouderencommunity in zowel Capelle als Krimpen goed van de grond.

Daarnaast gaan de Cafés van Toen en Nu van start in het Streekmuseum Krimpenwaard in Krimpen aan den IJssel.

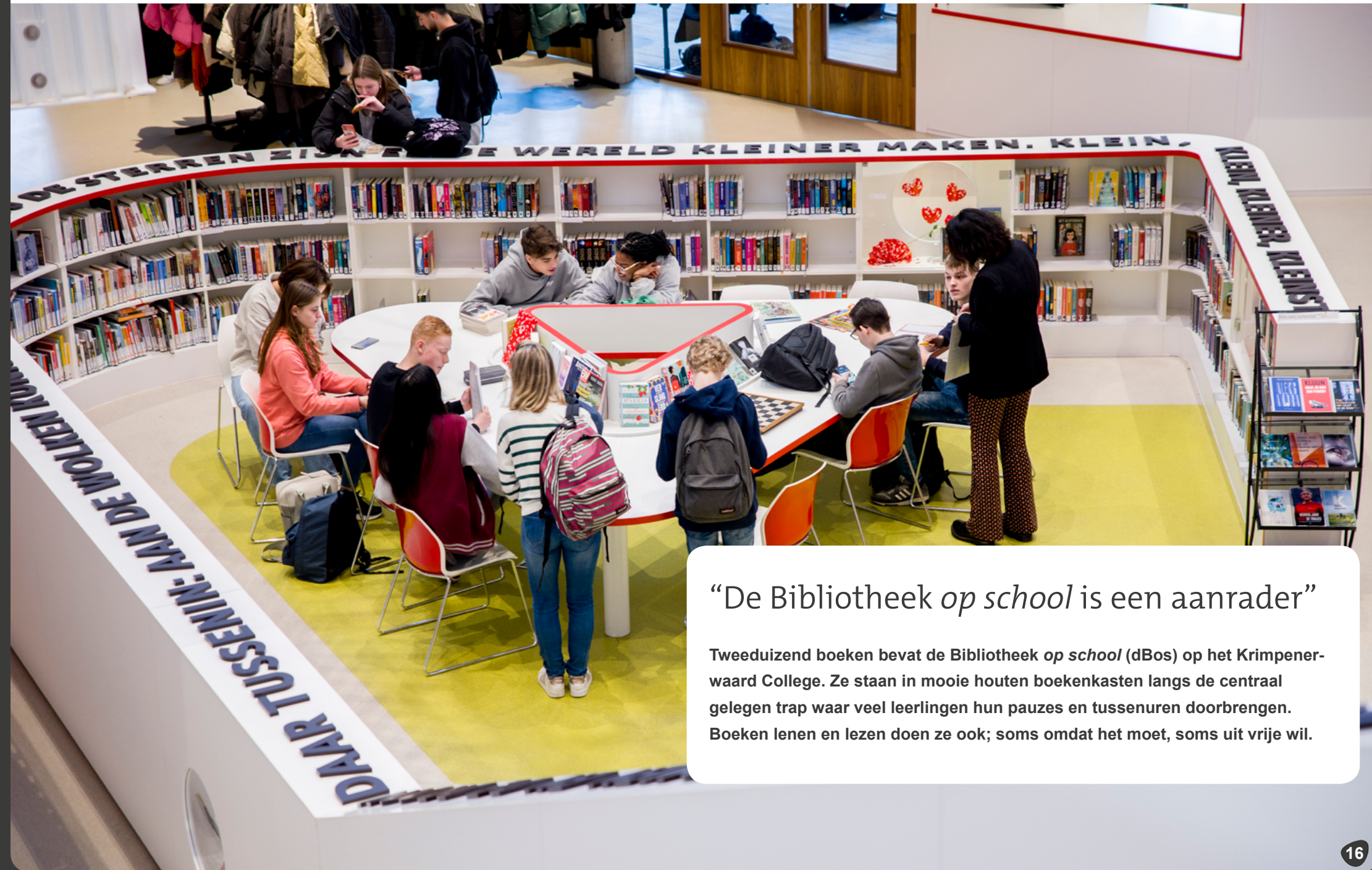
Deelnemers aan de cursus stamboomonderzoek die in 2022 zowel in Krimpen als Capelle is gegeven, komen inmiddels zelfstandig bijeen om tijdens een Stamboomcafé in de bibliotheek wetenswaardigheden uit te wisselen en elkaar te helpen.

Speciale VoorleesExpress voorstelling

Op 28 oktober staat Hakim in het theater in Krimpen met zijn voorstelling Hakim op z'n best. De voorstelling is bedoeld voor vrijwilligers van de VoorleesExpress, en de ouders en kinderen die meedoen aan de VoorleesExpress. Ook is een aantal medewerkers van de Kringloopwinkel in Krimpen aan den IJssel aanwezig. De voorstelling kan namelijk plaatsvinden dankzij een donatie van 1000 euro van de Kringloopwinkel.

Schoolbibliotheek

“De Bibliotheek *op school* is een aanrader”

Tweeduizend boeken bevat de Bibliotheek *op school* (dBos) op het Krimpenerwaard College. Ze staan in mooie houten boekenkasten langs de centraal gelegen trap waar veel leerlingen hun pauzes en tussenuren doorbrengen. Boeken lenen en lezen doen ze ook; soms omdat het moet, soms uit vrije wil.

Schoolbibliotheek

“Ik lees per week ongeveer een boek”, vertelt de 12-jarige Isabella. “Eerst had ik moeite met het vinden van een boek dat me echt aansprak, maar mijn moeder en vrienden hebben me op weg geholpen. Momenteel is *Warrior Cats* mijn favoriete serie. Ik lees ze in het Engels, maar ook in vertaling.” Isabella is geen uitzondering. Engelse boeken zijn bij veel jongeren favoriet. “Ik vind het een mooie taal”, zegt Vero (16). “De manier waarop je dingen kunt omschrijven is anders dan in het Nederlands. Maar ik lees ook Nederlandse boeken hoor. Eigenlijk pak ik gewoon wat me aanspreekt.” De 17-jarige Ryan houdt het meest van fantasy en detectiveachtige boeken van Engelse schrijvers, die in het Nederlands vertaald zijn. “Nederlandse literatuur is niet echt favoriet bij mij. Ik lees dat alleen omdat het voor school moet.”

Keuze genoeg

Dat beeld herkent Daniëlle in het Veld, leesmediaconsulent op het Krimpenerwaard College. “Veel leerlingen komen hier alleen boeken lenen omdat ze een boekverslag of presentatie moeten maken.” Toch doet zij er, samen met acht vrijwilligers, alles aan om de bibliotheek zo aantrekkelijk mogelijk te maken. De collectie bestaat uit Nederlandse, Engelse, Franse en Duitse literatuur, maar er zijn ook poëziebundels en biografieën van bijvoorbeeld prinses Amalia of Louis van Gaal te vinden. “Voor iedereen is er het juiste boek, in de juiste moeilijkheidsgraad.

Wij helpen leerlingen graag op weg.” “Ze geven goede tips”, beaamt Isabella. “Een vriendin van me heeft op aanraden van de bibliotheekmedewerkers drie boeken meegenomen en die vielen inderdaad in de smaak.” Vero: “Van elk genre is er wel wat. En als je iets mist, kun je Daniëlle vragen om het te kopen.”

Beeldscherm of boek?

Toch geldt ook voor de liefhebbers van lezen dat ze meer op een beeldscherm turen dan met hun neus in de boeken zitten.

“Heel eerlijk? Ik zit veel vaker op een beeldscherm”, zegt Vero. Lachend: “En dat komt niet omdat ik ook weleens online of op mijn telefoon een boek lees, want als ik mag kiezen, lees ik liever een papieren boek.”

Ook Isabella geeft de voorkeur aan ‘echte’ boeken. “Een e-reader vind ik niet zo fijn.” Hoe verschillend de wensen van de leerlingen ook zijn, alle drie vinden ze de Bibliotheek *op school* een aanwinst. “De bibliotheek is voor mij de perfecte plek om huiswerk te maken”, zegt Ryan. “Fijner dan de aula en andere plekken waar het lawaaiig en koud is.” Ook Isabella komt er graag om te studeren, te schaken of dammen en om boeken te lenen. “Ik vind het echt leuk. Ik zou het andere middelbare scholen ook aanraden.” Vero is het daarmee eens. “De Bibliotheek op school is laagdrempelig en dat maakt het veel makkelijker om een boek te halen.”

Schoolbibliotheek

Mede dankzij de gemeentelijke subsidies Onderwijskansen en Capelle Mediawijs! hebben wij onze activiteiten op scholen en in de voor- en vroegschoolse educatie in 2022 kunnen uitbreiden. Met onze samenwerkingspartners werken we voortdurend aan taalontwikkeling, leesbevordering en mediawijsheid van kinderen en jongeren. Dat doen we onder andere met onze vaste programma's de Bibliotheek op school en BoekStart. Ons doel is een aantoonbare kwaliteitsverbetering van het onderwijs en het stimuleren van meer lezen, op school en thuis.

BoekStart in de voor- en vroegschoolse educatie (vve)

In de kinderopvang, de peuterspeelzalen en bij de CJG's (Centra voor Jeugd en Gezin) gaan we er actief op uit om jonge lezers te ontwikkelen via BoekStart. Al onze BoekStart werkzaamheden zijn gericht op het voorkomen van taalachterstanden bij baby's en peuters.

Op de vier consultatiebureaus praat onze BoekStartcoach met ouders, waarbij zij hen tips geeft over voorlezen en over talige interactie met hun jonge kinderen. In 2022 hebben we met 15 kinderopvanglocaties in Capelle en 3 locaties in Krimpen aan den IJssel een samenwerking kunnen starten. Onze vve-onderwijsspecialist werkt intensief samen met de pedagogisch medewerkers van deze locaties.

Zij houdt de thema's van de kinderopvang aan en werkt volgens de aanpak 'Een koffer vol verhalen'. Wij zorgen voor een vaste collectie en een leencollectie passend bij het thema. Ook lezen we voor aan kleine groepjes en trainen we de pedagogisch medewerkers zodat zij actief op de groep met woordenschat aan de slag kunnen. De ouders worden betrokken bij de start en afsluiting van een thema. Nu het weer kan, brengen de kinderen natuurlijk een bezoek aan de bibliotheek. Deze aanpak werpt zijn vruchten af. De medewerkers van de voorschoolse educatie zijn bijna allemaal al opgeleid in het bevorderen van het lezen. Je ziet dat ze plezier hebben in het presenteren van de boeken. Kinderen nemen dat enthousiasme over en ouders komen sneller in contact met de bibliotheek.

Schoolbibliotheek

“BoekStartcoach sluit mooi aan bij wat wij op het consultatiebureau doen”

Wie als kind opgroeit in een taalarme omgeving, loopt die taalachterstand vaak niet meer in. Daarom zetten gemeentes en bibliotheken alles op alles om taalachterstanden te voorkomen. Dat gebeurt bijvoorbeeld door de inzet van een BoekStartcoach op het consultatiebureau. Sinds de zomer van 2022 is de BoekStartcoach op alle drie de consultatiebureaus in Capelle aan den IJssel actief. Erwin Lots, directeur van het Centrum voor Jeugd en Gezin in Capelle, vertelt waarom.

“Veel ouders weten niet hoe belangrijk het is om hun kind van jongs af aan kennis te laten maken met taal. Dat geldt niet alleen voor anderstaligen, maar ook voor mensen voor wie Nederlands de moedertaal is. Een van onze jeugdverpleegkundigen vertelde me laatst nog over een moeder die met haar zoontje van 9 maanden op het consultatiebureau kwam. Ze vroeg de moeder of ze wel eens met haar kind praatte, waarop die moeder verbaasd antwoordde: ‘Nee, natuurlijk niet. Hij is toch nog veel te klein?’”
Ook voorlezen is voor veel ouders geen vanzelfsprekendheid, vertelt Lots. “Dat is jammer, want voorlezen is niet alleen goed voor de taal- en spraakontwikkeling, maar ook voor de band tussen ouder en kind.”

Leeshoekje

Om ouders voor te lichten over het belang van praten, zingen, spelen en voorlezen is BoekStartcoach Elly Swinkels elke week aanwezig op een van de consultatiebureaus in Capelle. Zo bereikt zij, dankzij de Onderwijskansensubsidie van de gemeente, ook de ouders van kinderen die niet naar de kinderopvang gaan. BoekStartcoach Swinkels spreekt ouders en kinderen aan, leest een boekje voor of laat peuters en kleuters zelf een boekje pakken uit de leeshoek. Op elk consultatiebureau is namelijk een kleurrijk hoekje ingericht met boekjes, posters en hond Snuffie uit de verhalen van Nijntje. Lots: “De materialen zijn mooi en schoon. Dat maakt het leeshoekje aantrekkelijk voor kinderen en ouders. Ook als Elly er niet is, kunnen ze tijdens het wachten zelf even een boekje pakken.”

Mooie activiteit

Lots noemt de BoekStartcoach “een mooie activiteit die aansluit op wat onze jeugdverpleegkundige bespreekt.” De taal- en spraakontwikkeling van een kind is een belangrijk onderdeel van een bezoek aan het consultatiebureau. Maar niet het enige. “Omdat er daarnaast nog heel veel andere dingen gedaan en besproken moeten worden, is het fijn dat de BoekStartcoach dit gedeelte oppakt.” De samenwerking tussen bibliotheek en CJG werpt zijn vruchten af, ziet Lots. “Een foldertje met informatie of verwijzing naar een website is minder effectief. Zien hoe je baby of peuter reageert als Elly met hem praat, dat helpt. Of haar zien voorlezen. Dat verkleint de stap om zelf een boekje te pakken en te gaan voorlezen. Deze aanpak is laagdrempeliger en dus effectiever.”

Schoolbibliotheek

De Bibliotheek *op school* in het primair en voortgezet onderwijs

In 2022 werken we op 24 primair onderwijs (po) locaties in Capelle en 10 locaties in Krimpen aan den IJssel. Daardoor hebben ruim 5500 leerlingen in de leeftijd van 4-12 jaar in hun eigen school toegang tot een aantrekkelijke, actuele collectie toegespitst op hun school. Naast de reguliere boekpromoties zien we een toenemende vraag naar ondersteuning ter bevordering van tekstbegrip. Onze onderwijsspecialisten laten leerkrachten zien hoe zij in hun reguliere lesprogramma meer met tekstbegrip kunnen doen.

Een voorbeeld daarvan is het aanbieden van rijke teksten tijdens zaakvakken. De scholen maken steeds meer gebruik van onze expertise op dit gebied.

Ook in het voortgezet onderwijs (vo) zijn we actief. Met activiteiten op het EyeCollege in Capelle en met een duurzame samenwerking op het Krimpenerwaard College in Krimpen aan den IJssel. Ook daar zorgen wij voor een goede, accurate collectie en promoten wij de boeken voor Lezen voor de Lijst.

Daarnaast hebben wij als vanouds onze organisatorische rol in de regionale ronde van De Voorleeswedstrijd vervuld. Sophie, onze Kinderboekenambassadeur junior, zat in de jury. Tijdens de Kinderboekenweek droeg zij het stokje over aan de winnaar van de verkiezing tot Kinderboekenambassadeur '22-'23, de 11-jarige Menno. Tijdens de campagne 'Nederland leest junior' maakten we de groepen 7 en 8 enthousiast om het boek *De regels van drie* te lezen. De groepen 3 en 4 kregen in het kader van Vakantielezen allemaal een boek voor in de zomervakantie cadeau, zodat ze doorlezen tegen de vakantiedip.

De Bibliotheek *op school* Bibliotheek 2022

	po	vo	Totaal
Capelle aan den IJssel	21 locaties / 17 scholen 3.839 leerlingen	1 locatie / 1 school * 787 leerlingen	22 locaties / 18 scholen 4.626 leerlingen
Krimpen aan den IJssel	10 locaties / 6 scholen 1.745 leerlingen	1 locatie / 1 school 869 leerlingen	11 locaties / 7 scholen 2.614 leerlingen
Subtotaal	31 locaties / 23 scholen	2 locaties / 2 scholen	7.240 leerlingen
Projecten Capelle aan den IJssel, niet dBos scholen	3 locaties / 3 scholen 723 leerlingen		
Totaal	34 locaties / 26 scholen	2 locaties / 2 scholen	7.963 leerlingen

* Dit is geen duurzame samenwerking (Eyecollege)

Schoolbibliotheek

Kinderboekenambassadeur junior heeft plannen genoeg

De 11-jarige Menno (11) uit Capelle aan den IJssel is onze nieuwe Kinderboekenambassadeur junior. Met zijn 'boekpromotie' over het boek *Rekenen voor het leven* werd hij, in bijzijn van nationale Kinderboekenambassadeur en illustrator Martijn van der Linden, verkozen tot opvolger van Sophie uit Krimpen aan den IJssel. Zijn missie: kinderen aan het lezen krijgen. Plannen daartoe heeft Menno volop.

Menno wil kinderen aan het voor hen juiste boek helpen, zodat ze kunnen ervaren hoe leuk lezen kan zijn. Menno: "Om het leuk te vinden, moet je wel een boek hebben dat bij je past. Want we vinden niet allemaal hetzelfde leuk." Zijn eigen favoriete schrijvers? Edward van de Vendel, die ook het boek van Menno's keuze voor de wedstrijd – *Rekenen voor je leven* – schreef. Carry Slee, vooral haar serie rondom Juf Braaksel. "Zo slim gedaan ook", vertelt Menno, "want elk boek eindigt in een cliffhanger. Dan wil je gewoon het volgende boek ook weer lezen." Ook Manon Sikkel behoort tot de favorieten. Het interactieve in de boeken van deze auteurs spreekt hem vooral aan.

Leuke boeken vinden

Net als zijn voorganger Sophie, zal ook Menno een paar keer per jaar – begeleid door een onderwijs-specialist van de bibliotheek – een boekpromotiefilmpje maken voor kinderen in Capelle en Krimpen. Ook zal hij optreden als jurylid in de regionale finale van de Voorleeswedstrijd, voorlezer zijn voor kleuters tijdens de Nationale Voorleesdagen en in overleg aanwezig zijn bij bibliotheekactiviteiten. En hij gaat dus andere kinderen helpen om leuke boeken te vinden. Ideeën heeft hij genoeg. "Een gave, grote poster waarop je steeds een vraag met 'ja' of 'nee' moet beantwoorden. Wil je een dik boek? Wil je een boek over dieren? Wil je een boek met veel plaatjes? Zo komen er dan 15 tot 20 boekentips uit, titels die echt passen bij wat jij leuk vindt."

Schoolbibliotheek

Blijf zoeken

Menno heeft nog meer plannen, zoals prijsvragen voor groep 1 t/m 5; de eerste rond kerst en de volgende rond Valentijnsdag, Menno's verjaardag! Een algemene tip heeft Menno ook alvast: "Blijf gewoon een leuk boek zoeken en lees door tot de helft van een boek, ook als je twijfelt of het iets voor je is. Pas dan kom je erachter of je het leuk vindt, want soms duurt het even, dus hou even vol." Maar, niet altijd. "Als je in het begin al meteen te veel onbegrijpelijke woorden tegenkomt, leg het dan wel weg. Want dan is het gewoon echt te moeilijk en dan heb je er ook geen plezier in."

Samenwerking met Kinderlabs Capelle

In de Capelse Kinderlabs organiseren taal-specialisten verschillende activiteiten. Spelenderwijs wordt er geoefend met lezen, schrijven en spreken. Zo is op alle locaties van het Kinderlab inmiddels een Kinderpersbureau gestart, dat wekelijks bij elkaar komt om een buurtkrant te maken. Daarnaast wordt er Nederlandse les aan anderstalige ouders gegeven en voorgelezen aan de jongere kinderen.

Capelle Mediawijs!

Het project Capelle Mediawijs! zet in op het vergroten van de digitale kennis en vaardigheden van onderwijsprofessionals in het voortgezet onderwijs en zorgt voor meer digitale kennis binnen het schoolbeleid. Hiermee wordt de online weerbaarheid van de leerlingen van het Accent Praktijkonderwijs in Capelle versterkt. We doen dit, omdat we tijdens eerdere lessen in mediawijsheid en online veiligheid aan de leerlingen van leerjaar 1 t/m 3 op behoorlijk wat problematiek rondom shamesexting stuitten. Het lesprogramma wat we nu hebben aangeboden richt zich daarom op sexting, online shaming en exposen. Wethouder Jeugdbeleid en Integrale en sociale veiligheid Ans Hartnagel is bij een van de lessen aanwezig geweest.

Publiekscampagnes

“Als ik voorlees, leef ik me helemaal in. Ik let goed op mijn intonatie en probeer het verhaal echt tot leven te brengen”

Publiekscampagnes

Burgemeesters enthousiast over Nationale Voorleesdagen

Voorlezen is belangrijk. Maar vooral ook erg leuk, vinden de burgemeesters van Krimpen aan den IJssel en Capelle aan den IJssel. Martijn Vroom en Peter Oskam doen dan ook in 2022 weer enthousiast mee aan de Nationale Voorleesdagen.

“Als ik voorlees, leef ik me helemaal in. Ik let goed op mijn intonatie en probeer het verhaal echt tot leven te brengen”, vertelt de Capelse burgemeester Oskam. Zijn favoriete voorleesboek is *Sjakkie en de chocoladefabriek* van Roald Dahl. “Een grappig, spannend verhaal waarbij je, anders dan bij een prentenboek waarin per bladzijde maar een paar regels tekst staan, echt zelf je verbeelding kunt gebruiken. Want dat doet voorlezen met je. Het prikkelt de fantasie en vergroot je woordenschat. Wist je dat een kind dat elke dag 15 minuten wordt voorgelezen elk jaar 1000 nieuwe woorden leert? En dat is nog niet alles. Kinderen die worden voorgelezen, leren ook beter te luisteren en zich beter te concentreren.”

Taalachterstanden wegwerken

Zowel in Capelle aan den IJssel als in Krimpen wonen veel kinderen met lees- en leerachterstanden. Ook hun ouders zijn vaak laagtaalvaardig. Beide gemeentes besteden daarom veel aandacht aan taal. Zo kunnen kinderen met een taalachterstand terecht bij de VoorleesExpress van de bibliotheek. Martijn Vroom was in zijn vorige woonplaats Gouda vrijwilliger bij de VoorleesExpress.

“Helaas heb ik daar als burgemeester te weinig tijd voor.” Wel blijft hij op andere manieren actief om het belang van voorlezen onder de aandacht te brengen. “Voorlezen is zoveel meer dan een leuk verhaal vertellen. Het is ook een manier om iemand op nieuwe gedachten te brengen. Het oefent de verbeelding en brengt de creativiteit op gang.”

Leesplezier

Ook stimuleren de gemeentes het leesplezier op (voor)scholen. “Vroeger mocht je alleen maar ‘echte’ boeken, met alleen maar letters, lezen of voorlezen”, zegt Vroom. “Gelukkig is dat nu niet meer zo. Prentenboeken zijn ook prima, en als je als kind liever de Donald Duck of een ander stripverhaal leest is dat ook goed. Het gaat immers allemaal via je ogen je hoofd in, of het nou letters zijn of getekende verhalen. Lezen prikkelt de verbeelding. Je leert jezelf te verplaatsen in andere werkelijkheden en je leert verhalen te verwerken en daarover na te denken. Wat je leest, maakt niet uit.” Ook taalspelletjes zijn goed voor de taalontwikkeling. Oskam: “Samen met je kind liedjes zingen en tijdens het avondeten praten over de schooldag zijn ook goede manieren om taalvaardiger te worden. En het is nog leuk ook!”

Publiekscampagnes

Bibliotheek aan den IJssel doet elk jaar mee aan vijf landelijke campagnes die het lezen en leren bevorderen. Activiteiten in het kader van deze campagnes organiseren we samen met andere partijen uit Capelle en Krimpen aan den IJssel.

Nationale Voorleesdagen (26 januari t/m 5 februari)

Doelstelling van deze jaarlijkse campagne is het stimuleren van voorlezen aan kinderen die zelf nog niet kunnen lezen. Tijdens deze campagne hebben we flink ingezet op het werven van vrijwilligers voor de VoorleesExpress, onder andere door interviews te publiceren met de burgemeesters van Capelle en Krimpen. De vrijwilligers van de VoorleesExpress komen twintig weken lang bij een gezin thuis om voor te lezen en taal-spelletjes te doen en proberen ook ouders hierbij te ondersteunen. Helaas kwam het aantal nieuwe aanmeldingen na de coronapandemie wat langzaam op gang.

Digimaatjes

Naar aanleiding van onze ervaringen bij het Informatiepunt Digitale Overheid zijn we in maart gestart met Digimaatjes, een driejarig samenwerkingsproject tussen de bibliotheek in Capelle en onze burens, de Rabobank. De bank stelt vijftien medewerkers beschikbaar die elk twintig weken lang, een keer per week, met hun Digimaatje afspreken in de bibliotheek. Daarna wordt gekeken of de hulpvrager inderdaad digitaalvaardig(er) is geworden. Na afloop krijgt de cursist een gratis jaarabonnement op de bibliotheek. Zo hopen we dat dit project een voorbode is van een volgende stap: het daadwerkelijk lezen van een boek of e-book.

Week van Lezen en Schrijven (8 t/m 15 september)

Midden in deze week, op 10 september, organiseerden we in de bibliotheek in Capelle het evenement 'Geld & Taal, beweegt ons allemaal'. Doel was mensen te informeren over de mogelijkheden om hun taal- en digitale vaardigheden te verbeteren en te wijzen op organisaties waar ze budgethulp kunnen krijgen. Er was een informatiemarkt met kraampjes van onze samenwerkingspartners Samen010/Budgetmaatjes, Stichting Jeugdfonds Sport en Cultuur, NLtraining, gemeente Capelle aan den IJssel, Stichting Welzijn Capelle, Rabobank, energiecoaches Gemeente Capelle en stichting Taalcoaching Capelle. Ook konden mensen deelnemen aan de workshops 'Hoe gebruik je een QR-code?', 'Tips voor energiebesparing' en 'Internetbankieren'. Een optreden van volkszanger Perry Zuidam maakte het feest compleet. Op het evenement kwamen circa 200 bezoekers af.

Publiekscampagnes

Kinderboekenweek (5 t/m 16 oktober)

Tijdens de Kinderboekenweek hebben wij onze vestigingen na sluitingstijd omgetoverd tot Gi-ga groene Kinderboekencamping. In het weekend van 8 op 9 oktober was Krimpen aan de beurt, een week later Capelle. In Krimpen overnachtten 12 meisjes van 9-12 jaar in tentjes in de bieb, nadat ze eerst een bezoek hadden gebracht aan de theatervoorstelling Baas in 't Bos en de avondmaaltijd hadden genuttigd bij het kampvuur dat de scouting op haar terrein had aangestoken.

In Capelle deden de 20 deelnemers onder andere een escape room en een dj-workshop in de bibliotheek. Op beide locaties was de activiteit een groot succes. Veel kinderen vertelden dat ze volgend jaar graag weer meedoen. Wij zien het als een leuke manier om kinderen kennis te laten maken met de bibliotheek, want naast alle activiteiten is er genoeg tijd om rond te snuffelen, boeken te lezen en zich de plek eigen te maken.

Publiekscampagnes

Nederland Leest (november)

De maand november staat altijd in het teken van Nederland Leest, een landelijke campagne van Stichting CPNB ter bevordering van het lezen. Tijdens Nederland Leest kregen leden en bezoekers van de bibliotheek het boek *Mevrouw mijn moeder* van Yvonne Keuls cadeau.

Bibliotheek aan den IJssel pakte dit jaar groots uit en organiseerde, met samenwerkingspartners, drie activiteiten rondom het thema 'Oud worden, jong blijven' waarvoor we bekende namen in drie verschillende leeftijdscategorieën uitnodigden.

Lale Gül

Op 8 november kwam twintiger Lale Gül naar het Isala Theater. Deze avond had de vorm van een vrijheidscollege, met meerdere sprekers, muziek en een debat.

Dionne Dinkhuijsen werd geïnterviewd door Frenk van der Linden en bibliotheekleden hebben vragen aan Lale Gül kunnen stellen. De avond was georganiseerd door Themater en wij participeerden in deze avond. Gül trof een uitverkochte zaal. Er waren ruim driehonderd belangstellenden, waarvan 50 via de bibliotheek.

Daphne Deckers

Op 17 november gaf vijftiger Daphne Deckers in het Van Cappellenhuis een lezing over het thema 'Oud worden, jong blijven'. In de sfeervolle zaal sprak zij over haar ervaringen met het ouder worden op een soms hilarische en soms serieuze toon. Levenslessen en inzichten werden afgewisseld met anekdotes en grapjes.

Er kwamen 60 (overwegend vrouwelijke) bezoekers en de reacties waren positief. Na afloop was er een boekverkoop in samenwerking met Boekhandel 'De derde druk' uit Capelle aan den IJssel.

Yvonne Keuls

Op 24 november kwam Yvonne Keuls (92 jaar) op uitnodiging van Bibliotheek aan den IJssel naar Krimpen aan den IJssel. Keuls werd geïnterviewd door de Krimpense schrijfster Saskia Oudshoorn. Deze avond organiseerden we samen met onze culturele partners in Krimpen (Synerkri, Muziekschool en Streekmuseum). Het theater was met 150 bezoekers helemaal uitverkocht.

Organisatie

De Bibliotheek aan den IJssel is onderdeel van het stelsel van openbare bibliotheken

Organisatie

De stichting Bibliotheek aan den IJssel, gevestigd in Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel en kantoorhoudend in Schollebaar (Capelle aan den IJssel), is een openbare bibliotheekvoorziening. Het is onderdeel van het stelsel van openbare bibliotheken en omvat conform de Bibliotheekwet (Wsob) in ieder geval de volgende functies, die bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek:

- Ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- Organiseren van ontmoeting en debat;
- Laten kennismaken met kunst en cultuur.

Code Cultural Governance

Het directiereglement van de Bibliotheek aan den IJssel is gebaseerd op de principes van Cultural Governance. Volgens dit principe wordt hierbij vermeld dat er geen wijzigingen zijn geweest in de samenstelling van de Raad van Toezicht.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van de Bibliotheek aan den IJssel houdt (onbezoldigd) toezicht op de organisatie, het beleid en de directie. De Raad van Toezicht heeft in 2022 zevenmaal vergaderd. Naast de gebruikelijke agendapunten als jaarrekening, begroting en rapportages is er onder andere een auditcommissie en een renumeratiecommissie ingesteld. Verder is er een uitwisseling geweest met de Raad van Toezicht van de Bibliotheek Rijn en Venen. Per 15 september heeft mevrouw drs. B.A.H.S. (Dionne) Dinkhuijsen een vaste aanstelling gekregen als directeur-bestuurder. Eind 2022 is de werving gestart voor een nieuw lid voor de Raad van Toezicht. Mevrouw Koster zal, volgens het rooster van aftreden, volgend jaar afscheid nemen.

De Raad bestaat in 2022 uit:

- De heer M. Blommers MBA – voorzitter
- Mevrouw drs. S. Koster
- Mevrouw drs. M.L.C. Beke-Huiskes
- Mevrouw mr. F.A. Snel – juridische zaken
- Mevrouw drs. L.C. Roeters – financiële zaken

De (neven)functies van de leden van de Raad van Toezicht zijn:

De heer M. Blommers MBA

- Senior-adviseur organisatieontwikkeling Havensteder
- Lid Raad van Toezicht Waardse Kids Kinderopvang
- Lid stuurgroep Corporaties in Beweging
- Adviseur/eigenaar Blommers Advies
- Voorzitter KWF - afdeling Capelle aan den IJssel (t/m oktober 2022)

Mevrouw drs. S. Koster

- Directeur onderwijs Krimpenerwaard College

Mevrouw mr. F.A. Snel – juridische zaken

- Executive assistent/officemanager bij Panteia
- Lid Raad van Toezicht Muziekschool Krimpen
- Lid bezwaarschriftencommissie gemeente Krimpen aan den IJssel

Mevrouw drs. L.C. Roeters – financiële zaken

- Lucian Roeters Interim Finance
- Lid Raad van Toezicht Medisch Comité Nederland Vietnam (MCNV)

Organisatie

Organisatie en directie

Het beleidsteam bestaat per 31 december 2022 uit vijf leden:

- Dionne Dinkhuijsen, Directeur-bestuurder
- Regina Oudewater, Teamleider Frontoffice
- Patricia van Schaick, Programma manager
- Betty Willemsen, Interim manager Educatie & Frontoffice
- Marielle Post, Teamleider Communicatie

De nevenfunctie van Dionne Dinkhuijsen als directeur-bestuurder zijn per 31 december 2022:

- Onbezoldigd lid Adviesraad Themater Capelle aan den IJssel
- Onbezoldigd voorzitter Reünistenvereniging Dispuut Selene

Medewerkers

Het afgelopen jaar zijn alle voorbereidingen getroffen voor de overstap naar een nieuw generiek functiehuis voor de Bibliotheekbranche en Kunst-educatie. De invoering is vastgelegd in de cao, en gaat in per 1 januari 2023. Daarnaast is er een evaluatie geweest van de huidige organisatiestructuur; dit heeft geresulteerd in een aanpassing in het organogram, ook per 1 januari 2023.

Binnen de organisatie zijn 41 medewerkers werkzaam (totaal 21,71 fte). Ten opzichte van 2021 is de formatie met 3 fte toegenomen. Dit heeft te maken met de extra Onderwijskansensubsidie van de gemeente Capelle aan den IJssel en de IDO-subsidie van de Koninklijke Bibliotheek. De gemiddelde leeftijd binnen het personeelsbestand bij de Bibliotheek aan den IJssel is 43,4 jaar. Dit is inclusief studenten die bij de bibliotheek werken in de frontoffice, uit de leeftijdsgroep 15 – 24 jaar. Exclusief scholieren is de gemiddelde leeftijd 48,4.

In 2022 bedroeg het ziekteverzuim binnen Bibliotheek aan den IJssel 4,5 %. Dat is 1,5 % lager dan in 2021.

Personeelsvertegenwoordiging

De personeelsvertegenwoordiging bestaat per 31 december 2022 uit 2 waarnemende leden:

- Voorzitter: Pauline Sijrier
- Secretaris: Ingrid Buijs

De personeelsvertegenwoordiging heeft vier keer met de directie vergaderd en een keer met de Raad van Toezicht. Het gesprek met de Raad verliep prettig.

Verder zijn er twee organisatie-overleggen geweest waarbij de PVT het nieuwe functiehuis en het voorstel van de nieuwe organisatiestructuur uitgebreid besproken heeft met de medewerkers en de directie. Andere onderwerpen die het afgelopen jaar besproken zijn:

- De thuiswerkregeling
- De nieuwe functieprofielen
- Vrijwilligersbeleid
- Externe vertrouwenspersoon

De komende tijd zal er actief gezocht worden naar nieuwe leden voor de PVT. We streven naar een combinatie van medewerkers uit de verschillende teams van de Bibliotheek.

Er zijn twee meldingen bij de vertrouwenspersoon geweest in 2022. Dit waren meldingen aangaande de interne wijzigingen van de organisatiestructuur en HR gerelateerde zaken. Deze meldingen zijn doorverwezen naar de managers en de directeur en in goed overleg afgehandeld.

Vrijwilligers

Afgelopen jaar zijn er 165 vrijwilligers werkzaam geweest voor onze organisatie.

Organisatie

Marketing & Communicatie

Ledenwerfcampagne 2022

Onder het motto 'Kom bij de bieb!' zetten we in de zomervakantie een ledenwerfcampagne uit onder 6 tot 12-jarigen. Dat doen we in onze vestigingen en via locaties van de Bibliotheek *op school*. De eerste 50 nieuwe leden krijgen een leeslampje. Bij de dBos scholen is de campagne gekoppeld aan Vakantielezen. Bij de dBos scholen die aangeven dat ze met Vakantielezen aan de slag gaan, delen de onderwijsspecialisten doosjes uit aan de leerlingen. In het doosje zit een bibliotheekpasje, een flyer met QR-code over lid worden en informatie over vakantielezen en onze zomeractiviteiten.

In totaal zijn er 450 doosjes uitgedeeld. 176 nieuwe jeugdleden hebben zich ingeschreven!

Jaarrekening

Balans per 31 december 2022

(na resultaatbestemming)

	31 december 2022	31 december 2021
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	748.927	821.271
Som der vaste activa	748.927	821.271
Vlottende activa		
Vorderingen en overlopende activa	193.044	145.785
Liquide middelen	557.285	497.636
Som der vlottende activa	750.329	643.421
Totaal Activa	1.499.256	1.464.692

	31 december 2022	31 december 2021
PASSIVA		
Eigen vermogen	333.998	389.091
Voorzieningen	80.672	61.922
Langlopende schulden	544.360	577.246
Kortlopende schulden	540.226	436.433
Totaal Passiva	1.499.256	1.464.692

Jaarrekening

Staat van baten en lasten 2022

	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
BATEN			
Bijdrage leners	176.331	173.550	165.715
Specifieke dienstverlening	291.683	309.200	260.625
Diverse baten	828.327	301.200	352.765
Subsidies	1.553.578	1.572.755	1.553.882
Totaal baten	2.849.919	2.356.705	2.332.987
LASTEN			
Bestuur en organisatie	43.923	44.750	34.183
Huisvesting	518.316	495.996	479.728
Personeel	1.444.460	1.149.339	1.082.661
Administratie	59.592	60.582	55.197
Transportkosten	8.115	6.000	7.351
Automatisering	140.248	139.967	137.374
Collectie en media	258.438	189.071	180.811
Specifieke kosten	45.148	26.000	12.993
Overige kosten	386.772	245.000	296.283
Totaal lasten	2.905.012	2.356.705	2.286.581
Resultaat boekjaar	55.093-	0	46.406
Voor resultaat bestemming			

Jaarrekening

Toelichting grondslagen

Algemeen

De grondslagen voor de bepaling van het vermogen en het resultaat zijnten opzicht van het voorgaande jaar niet gewijzigd. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's.

Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving

De jaarrekening is opgesteld volgens Richtlijn C1 "Kleine Organisaties zonder winststreven" van de Raad voor de Jaarverslaggeving en waar mogelijk met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van het vorig boekjaar zijn geherubriceerd indien nodig om de vergelijkbaarheid met het boekjaar mogelijk te maken.

Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Tenzij bij de betreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Begin 2022 heeft de bibliotheek nog te maken gehad met beperkingen (waaronder 1,5 meter afstand) maar is de bibliotheek wel open gebleven. Vanaf 25 februari 2022 zijn de beperkingen opgeheven. Op moment van vaststellen jaarrekening wordt er geen (ernstige) onzekerheid over de continuïteit verondersteld. Er zijn geen andere gebeurtenissen na balansdatum onderkend welke verwerkt moeten worden in de jaarrekening.

Balans

Algemeen

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Toelichting grondslagen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen historische kostprijzen, onder aftrek van de op de geschatte economische gebruiksduur gebaseerde cumulatieve afschrijvingen. De eerste afschrijving vindt plaats vanaf het moment van ingebruikname. Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Eventuele investeringssubsidies worden in mindering gebracht op de investering.

Jaarrekening

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden opgenomen tegen de nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid en hebben een looptijd korter dan 1 jaar, tenzij anders vermeld.

Vrij besteedbare reserve

Aan de vrij besteedbare reserve wordt jaarlijks het exploitatieoverschot of -tekort toegevoegd respectievelijk onttrokken, dan wel aan de daartoe ingestelde bestemmingsreserves. De vrij besteedbare reserve heeft de functie van buffer voor onverwachte tegenvallers en functioneert dus ook als continuïteitsreserve.

Bestemmingsfonds

Afgezonderd vermogen, waarvan de beperktere bestedingsmogelijkheid door een derden is bepaald en ook weer door een derden kan worden opgeheven.

Bestemmingsreserve

Afgezonderd vermogen, waarvan de beperktere bestedingsmogelijkheid door het bestuur is bepaald en deze ook weer door het bestuur kan worden opgeheven.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Projecten

De projectbaten en -lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Projectbaten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd. De projectsubsidies worden naar rato van voortgang van het betreffende project t.g.v. van de exploitatie gebracht. De projectlasten worden opgenomen in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd c.q. gemaakt zijn.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het stichtingsbestuur, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen.

De feitelijke resultaten kunnen van de schattingen afwijken. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Staat van Baten en Lasten

Algemeen

Bij de bepaling van de baten en lasten wordt het stelsel van baten en lasten toegepast. Baten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd. Baten worden alleen verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat toekomstige voordelen naar de stichting zullen toevloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden geschat. Dit houdt in dat alle kosten en opbrengsten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Het exploitatieresultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengsten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Jaarrekening

Subsidies

De reguliere gemeentesubsidie komt volledig ten gunste van de exploitatie in het jaar waarop de subsidie betrekking heeft. De projectsubsidies worden naar rato van voortgang van het betreffende project ten gunste van de exploitatie gebracht.

Bijdrage leners

De contributieopbrengsten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Overige baten en lasten

Alle overige posten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Pensioenen

Medewerkers zijn aangesloten bij de Pensioenregeling Openbare Bibliotheken. De pensioenregeling classificeert als een toegezegde bijdrage-regeling.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

WNT-verantwoording 2022 Stichting Bibliotheek aan den IJssel

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Bibliotheek aan den IJssel van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum in 2022 voor Stichting Bibliotheek aan den IJssel is € 216.000.

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

Directeur-bestuurder

Voor het jaar 2022 is de invulling van de functie van directeur-bestuurder bij de bibliotheek als volgt:

Van 1-1-2022 t/m 31-12-2022 is dit mevrouw B.A.H.S Dinkhuijsen - van der Rijken.

Bezoldiging

- Brutoloon, conform CAO Openbare Bibliotheken, bedraagt €67.927,- (voor 2021 € 18.598), inclusief pensioen, sociale lasten, eindejaarsuitkering, vakantiegeld en belastbare kostenvergoedingen.
- De omvang van het dienstverband betreft 0.89 fte.
- De voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn betreft de werkgeversbijdrage pensioen en bedraagt € 9.804,72 (voor 2021 € 2.737, betreft de periode 15-9 t/m 31-12, waardoor bedrag laag).

Er zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT. Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2022 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Colofon

Dit jaarverslag 2022
is een uitgave van
Stichting Bibliotheek aan den IJssel

Tekstschrijver

Valerie Kierkels

Beeldmateriaal

Jan van der Arend, Rogier Bos,
Vincent van Dordrecht, Arie Kievit, Jan Kok
en Stephan Tellier

Vormgeving

ZO! Vormgeving

Postadres

Stationsplein 16
2907 MJ Capelle aan den IJssel

Contact

communicatie@bibliotheekaandenijssel.nl
www.bibliotheekaandenijssel.nl

Volg ons